

Levonorgestreeli vabastav emakasisene vahend ainsa ravimeetodina endomeetriumi varajases staadiumis vähi ja atüüpilise hüperplaasia raviks patsientidel, kes ei sobi operatsiooniks: ENDOIUD-uuring*

Laura Rähni –
Lääne-Tallinna Keskhaigla
sünnitusabi ja günekoloogia
IV aasta arst-resident

Endomeetriumiivähk on sagedasim günekoloogiline pahaloomuline kasvaja arenenud riikides. Haiguse üks peamine riskitegur on ülekaalulisus ning seoses ühiskonna rasvumisega suureneb ka endomeetriumiivähi esinemissagedus. Standardravi on minimaalselt invasiivne kirurgia – hüsterektoomia koos lümfisõlmede hindamisega või ilma selleta. Patsientidel, kes kaasuvate haiguste tõttu operatsiooniks ei sobi, on vaja alternatiivseid ravivõimalusi, näiteks hormonaalset või kiiritusravi. Seni on levonorgestreeli vabastavat emakasisest vahendit (LNG-IUD) kasutatud peamiselt fertiilsust säilitava ravivõimalusena valitud patsientidel.

ENDOIUD-uuringus hinnati LNG-IUDi kasutamist ainsa ravimeetodina patsientidel, kellel esines varajases staadiumis endomeetriumiivähk või atüüpiline endomeetriumi hüperplaasia ning kes ei sobinud operatsiooniks. Tegemist oli retrospektiivse mitmekeskuselise uuringuga, kuhu kaasati 78 patsienti üheksast Itaalia günekoloogiakeskusest. Enamikul patsientidest oli diagnoositud varajane endomeetriumiivähk, väiksemal osal atüüpiline hüperplaasia.

Tulemused näitasid, et LNG-IUD oli tõhus eelkõige sümptomite kontrollimisel, sealhulgas tupeverejooksu vähendamisel. Samuti täheldati hemoglobiinitaseme statistiliselt olulist paranemist. Ravi oli hästi talutav ning uuringus ei kirjeldatud olulisi kõrvaltoimeid. Elulemuse näitajad olid samuti julgustavad – haigusvaba elulemuse ja üldise elulemuse mediaankestus oli üle kolme aasta.

Kokkuvõttes viitab uuring sellele, et levonorgestreeli vabastav emakasisene vahend võib olla ohutu ja tõhus alternatiiv kirurgilisele ravile hoolikalt valitud patsientidel, kes operatsiooniks ei sobi. Kuigi tulemused on paljulubavad, on vajalikud täiendavad prospektiivsed uuringud, et kinnitada meetodi pikaajalist efektiivsust ja ohutust ning määratleda selle täpne koht ravijuhendites.

REFEREERITUD

Petrillo M, Degano M, Arcieri M, et al. Levonorgestrel-releasing intra-uterine device alone for managing early-stage endometrial cancer and endometrial hyperplasia with atypia in patients unfit for surgery: the ENDOIUD study. *Int J Gynecol Cancer* 2026;36:102785.

* Ette kantud Põhja-Eesti Regionaalhaigla kirurgiakliiniku *Journal Club*'is 31.03.2026.